

och allmänna, det anses för det i dessa väsendtliga hvaremot olikheterna det oväsendtliga.

N. B. Här gör således tanken såsom Allmänbegreppet sig sjelf till Existensens grund, med förkastande af det blott sinnliga Vetandet.

a) Fattas nu likväl det Allmänna såsom omdelbart närvarande i det sinnliga, så är detta Grunden såsom Existens. Existensen är så en tillvaro beroende af en mångfald vilkor och grunder, hvilkas sammanträffande utgör det Existerandes Tillvaro. Men denna Grund blir för Reflexionen det Allmänna såsom en genom olika sinnliga varseblifningar bestämbar märkbar Existens, hvilken som sådan kan för sig uppfattas – under det att den äfven kan antaga andra former för sin tillvaro, på annat sätt för sinnena märkbar.

b) Men insigten deri att denna Allmänhet alltid blir menad (i Tinget – i Materierna) – ger först medvetande om densamma såsom ett blott tänkt innehåll i den vexlande formen, således om det tänkta såsom Tingens väsende, som blott manifesterar sig »scheint» visar sig i oväsendtliga vexlande former.

Anm.

Men Reflexionen tillägger: detta Allmänna är blott tanke. Fastän det säges vara det Väsendtliga blir ännu det Existerande der utom. Det förra är blott den Allmänna lagen: att det Existerande i Allmänhet sålunda uppträder. Men Tingen, Objektet, är i sjelfva verket ett Väsendtligt menar Reflexionen till hvars Begripande tanken aldrig hinner – utan denna är blott Abstraction.

3:o Inse vi nu detta att äfven Tingen såsom manifestation, det Yttre, äro Tankens Bestämningar – att Objektet utom Tanken är inom tanken, att äfven det Yttre är ett Inre och tvärtom så är detta öfvergång till uppfattning af Verkligheten såsom tankens verklighet, i hvilken sjelfva det Bestämnda formen såsom process, såsom sig utvecklande är det allmänna.

Då hafva vi 1:o Öfvergång till Existensen

i 2:o till Phænomenet.

3:o till Verkligheten.

N. B. Att i denna process äfven Subjectet utgår.

N. B. Tanken såsom Substans är förnuftet såsom denna process. Men förnuftet är tänkande förnuft Substans(ens) manifestation bestämning, är Bestämningens sig Upphäfvande, sjelfständiga utveckling. Begreppet denna identiska process = Tanken såsom det Allmänna hvilken i Bestämningen är immanent, så att dess utgående i denna är Bestämningens öfvergång i det Allmänna. Detta Begrepp Enskildheten.

51 F. G. AFZELIUS – J. V. SNELLMAN 20.II 1843
HUB, JVS handskriftssamling

Upsala d. 20 Februari 1843.

50

Högtärade Vän!

Efter en mång- och långårig tystnad tager jag mig friheten uppsöka Dig med några knapphändiga men vänskapliga rader. Den yttre och närmaste anledningen härtill är visserligen inneliggande bref, som helt

nyligen kommit mig tillhanda från Berlin; men jag har redan länge gått hafvande med denna skrifvelse. – Sedan jag förgäfvades eftersökt Dig i Stockholm en afton i början af Juni förlidet år, då jag der tillbragte några dagar före min afresa till Tyskland, var det mig alldeles omöjligt att besöka Dig vid min hemkomst i Sept(ember), emedan jag då endast öfver natten qvarblef i Stockholm. Jag är icke mindre ledsen öfver det sednare än öfver det förra. Jag hade önskat af Dig några upplysningar och råd för min tillemnade resa; jag hade vid min återkomst en och annan helsning att framföra till Dig. Men det sednare låta ännu verkställa sig. Alltså helsas Dig först och främst från *Michelet* och *Gabler*, vidare från *Erdmann* och *Ruge*. Berlinarne – med undantag af den förnämde *ynghingen Werder* – talade med den allra största aktning om din skrift »*Die Idee der Persönlichkeit*». Som min resa icke sträckte sig längre än till Dresden, så träffade jag icke några af Dina bekanta i *Tübingen*.

10

Sedan jag nu aflastat mig denna helsningsbörda, som jag så länge nödgats släpa med mig, vill jag, öfvertygad om Ditt deltagande för sjelfva *saken*, meddela Dig några underrättelser om mina närvarande förehafvanden. Vid min återkomst från Tyskland hade min akademiska och samhälls-ställning väsentligen förändrat sig, i det jag blifvit *ordinarie* tjänsteman med lön, såsom Adjunkt. Tryggad i hänseende till mina ekonomiska behof för den närmaste framtiden, och djupt i mitt innersta kännande kontrasten mellan hvad jag sett i Tyskland och fann hemma, beslöt jag att börja ett litet muvemang. Härtill erbjöds mig ett lämpligt tillfälle genom att öfversätta en liten skrift af *Marheineke*, som berörde dagens vitalfrågor, och förse den med ett Förord, der hvarje-handa utflygter kunde vågas och inpassas. Detta skedde; och det tog eld med ens i alla knutar af Universitets-stugan. Man talade om att aktionera, skrapa o. s. v. den oförskämde öfversättaren; men alltsammans stadnade dock vid en generalsalfva af lögner och skällsord uti »*Svenska Biets*». Jag hade försyndat mig mot *Theologerna* – men de tego, som vanligt, i *tryck!* D:o mot *Phosphoristerna* och deras *Schelling* – och å deras vägnar skrefs den *första* Recensionen i *Biet*, af *Palmblad*, som det tros, med tillhjälp af *Atterbom* och *Schröder*; D:o mot *Boström* och hans strådragare – *och* af detta kompani skrefs den *andra* Recensionen i *Biet*. Nu var segern vunnen; jag var *nedskälld* och äfven – *tyst*. Men jag rustade mig under tiden till ett nytt anfall, som tillika skulle blifva ett gendrivande. Jag beslöt att å ena sidan våga ett infall inom de starkaste fiendens (*Phosphoristernas*) eget läger, och å andra sidan draga fram med det lätta infanteriet för att röja plats för min egen sak. För det förra ändamålet företog jag mig att i hast sammanskrifva en »framställning af *vom Schellings nya lära*», efter ett manuskript som jag medförde från Berlin, och der jag tillika, uti »*ett Ord till Allmänheten*», besvarat de nedriga Recensionerna. Denna skrift utkom för några dagar sedan och ungefär vid samma tid inflöt i *Aftonbladet* en lång och lustig artikel, som hufvudsakeligen granskande *Biets* Recension af den förra skriften (dess *Förf(attare)* känner jag icke). Nu var f-n sjelf lös! Man talade om »död», »litterär stöld» o. s. v. – och man talar ännu derom; men i *Svenska Biet* är allt ännu stilla, det synes hafva förlorat koncepterna vid den plötsliga öfverraskningen. – För det sednare ändamålet åter (det *direkta* befrämjandet af min egen sak) har jag i största hast öfversatt den lilla skriften af *Mager*: »*Brief an eine Dame über die Hegel'sche Philosophie*» – och försett den med Förord. Denna skrift utkommer på *Hæggströms* förlag och, såsom jag hoppas, innom nästa veckas utgång. Sålunda är för det närmaste behofvet väl

20

30

40

50

nog sörjdt. Men jag är betänkt på att nu verkställa en plan, med hvilken jag en längre tid gått hafvande. Det första, som här måste ske, är att skaffa sig ett ryggstöd för saken hos Publiken; men dertill fordras en sådan framställning af saken att den kan fattas och förstås äfven af andra, än de egentligt vetenskapligt bildade. För detta ändamål tror jag *Mager'ska* boken blifva god. Äfvenså tror jag att genom *Svenska* Biets raseri saken tillvunnit sig den utom densamma stående publikens uppmärksamhet. Man är åtminstone nyfiken att se, hvad som kan blifva af! Det är godt att hafva hunnit så långt! Men de bildade – man

10 måste äfven göra något för dem och deras vinnande. Med ett ord: man måste framlägga ett faktiskt bevis att det finns till också en *Hegelsk Philosophie*, och att denna *Philosophie* ännu i dag är källan för den vetenskapliga rörelsen. Ett sådant arbete är det, hvarpå jag nu arbetar, och hvilket jag skulle vilja kalla *Hegelska Philosophins Historia*. – Att jag ännu icke kan göra mig några synnerliga förhoppningar om ett mera lefvande intresse för saken vid Universitetet, är lätt begripligt för den, som känner på hvad punkt det filosofiska studiet här befinner sig. Professorns Kollegier äro den enda sant lif gifvande Wishetskällan; allt annat duger allsicke – för Tentamen! Boström skall Du tro är i

20 denna del alldeles ursinnig! Schröder har hittills visat sig mera tolerant. Mellertid har man svårt att, under det nu rådande brödstudiet, finna åhörare. Jag hade dock anmält mig vilja läsa *Logiken* och *Religionsphilosophien*; men tog sedan tillbaka, för att afbida gynsammare tider. Jag tror ock att, under närvarande ställningar vid Universitetet, är säkrast att söka skaffa sig ett ryggstöd utom Universitetet först hos den läsande publiken: och detta vinnes endast genom populära bearbetningar. Nästa år, vill Gud, skall jag väl försöka med Föreläsningar. Förlåt att jag besvärat Dig med denna framställning af min närvarande ställning. Jag är dock öfvertygad att skall intressera Dig det någon i *Sverige* söker, efter sin ringa förmåga, fortsätta den vetenskapliga rörelse, Du der väckt och inledt!

30

Din lära om *Staten* vill jag längre fram anmäla i *Studier och Kritiker* (ty *Frey* ernar väl fortfara att sjunga sina gamla barnvisor och tröska på gammal halm!). – Må *Lénström*, som nu ändtligen tagit sold hos Reaktionäererne, och både i vers och prosa börjat anfäktat den så kallade Hegelianismen! Han har på vers predikat ett »korståg mot Hegel-Mohamed» och på prosa uppställt en jämförelse mellan *Religionsphilosophiens*, *Strauss'*, *Feuerbach's* läror och de gamla utnötta *Dogmerna*. Sedenast har han ock passat på och förärat *Hans* *Majestät's* jubilæidag en halfarks-blomma (kostar 4 skilling) *Ban*(ko) på vers och prosa! Han vill nu hafva pastorat – och af sin öfvertygelse har han just alldrig varit generad, emedan han förstått att ögonblickligen förbyta den. Äfven har af honom i dessa dagar en lärobok i *Prænotionerna* utkommit der han afskrifvit *Twisten's* arbete, uppstofferadt med ännu flera bevis på ett rent *Svensk Orthodoxi*! Ty den *Svenska Orthodoxien* är väl vida argare än all annan. Sjelfva *Ulrici* i Halle sade mig, att han tyckte *D:r Fahlkranz*, hvars bekantskap han gjort för några år sedan stå på samma punkt, »wie im 16:ten Jahrhundert» – hans åsigtter förekommo honom »etwas naiv kindisches». Ty

40 värr! gäller detta om hela den närvarande Theologiska bildningen i *Sverige*; derföre blir man ursinnig om någon rör på de små korthusen. Men – – –

50

Jag hoppas att kunna sluta denna kluddiga skrifvelse med en lyckönskan till Dig, att snart blifva på ett värdigt sätt belönad för dina förtjensten om Wetenskapen! Kanske är Du redan utnämnd till Profes-

sor i Helsingfors. Detta skulle lika mycket glädja som underrättelsen om Din ansökan till ett Rektorat vid en skola i Finland smärtade

Din redlige Vän
Fr. G. Afzelius.

52 K. R. LOOSTRÖM - J. V. SNELLMAN 8. & 10. IV
1843
HUB, JVS handskriftssamling

10

Stockholm den 8 April 1843.

Käraste Broder!

Nu begynner jag ledsna på den långa väntan, eller, efter Tegnér, »den väntan blef det unga blod till slut för lång». Jag börjar frukta, att du skickat manuskript, som stannat i sjöbottnen eller fiskarnes magar. En notis i tidningarna för någon tid sedan omtalade nemligen, att en båt med postväskor uti måst lemnas af roddarne, som räddat sina lif men ej båtens. Skulle möjligen »Så går det till» ha varit i väskan? Ja, ja, så går det till ibland, men ibland går det annorlunda. Och eftersom att ej var »så går det till» som skulle skickas i manuskript, utan »ibland går det annorlunda», så har jag förhoppning, att det denna gång gått annorlunda, och att manuskriptet ännu oskadadt befinnes på ditt bord eller materialierna i din - hjerna.

20

Synnerligast för att få veta antingen det är i sjöbottnen och hos fiskarne, på bordet eller i hjernan, som det nu efterlysta manuskriptet är att anträffa, är det som jag nu, kulen af den kalla boklådan, tecknar de här raderna, dig till mötes.

30

Från Blanche kan jag helsa. Han har hopsatt en fars, hvartill Ahlström skrifvit musik. Pjesen, med namnet Positivhataren, är en riktig Stockholmstafva, ur det glada lifvet, der allt går ogement ogeneradt till. Att det hela är späckadt med ordlekar och infall, i allmänhet qvicka och roliga, är naturligt för oss som känna stilen hos Blanche. Känslfullhet finnes ej tecken till. Dottren betraktar sin far ej annorlunda än som en annan krutgubbe, beklagande »att jag skall vara dotter till en sådan der»! Blanche har skrifvit ett nytt »national-divertissement», deri Böttigers kalf begagnats att plöja med. Det uppföres i morgon på Stjernströms recett, och emotses med nyfikenhet af publiken, som väntar sig att få se och höra, en parodi på teaternational-divertissementet till firande af Carl Johans regeringsjubileum, hvarigenom detsamma förlöjligas; men Lindeberg upplyste nyss, att ingen fara är å färde. Pjesen heter »silfverbröllopet», och endast artigheter till en fet prost utgöra innehållet af pjesen, som för öfrigt illustreras af en mängd de serskilda svenska provinsernas egendomliga danser.

40

I morgon söndag är äfven en för oss ännu intressantare sak å bane. Finska nationela församlingen har då åter frågedag. Jag skrifver nu ej vidare, innan jag varit på sockenstämman, utan börjar då nytt kapitel.

50

Den 10 April 1843.

Frågedagen i går aflopp bra nog. Kyrkoherden Bergvall förklarade -